

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM
ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

MediSkillsLab
Szimulációs Oktatási Központ

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM · ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS

Helyszín, helyzetfelismerés

Felhasznált irodalom

Helyszín

- Nem választott hely (közterület, lakás)
- A sérült/beteg és a segélynyújtó védelme az esetleges veszélyforrásoktól.
- A helyzetfelmérés során tisztázni kell:
  - van-e további veszély,
  - van-e valaki közvetlen életveszélyben,
  - tud-e valaki segíteni a jelenlévők közül,
  - szükség van-e műszaki mentésre, rendőrség segítségére?
- Segítségkérés
- Helyszín biztosítása

Hirtelen egészségkárosodások

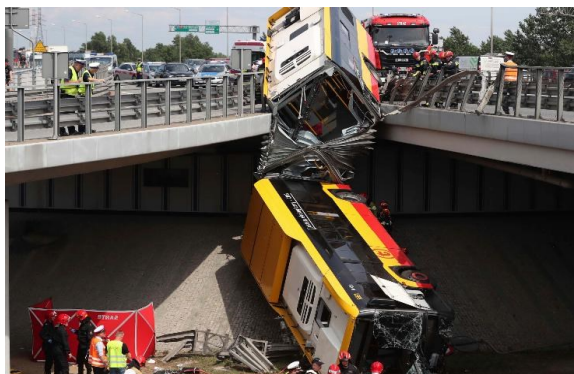
- Szív-érrendszeri és a daganatos megbetegedések után a harmadik leggyakoribb megbetegedési és halálozási ok a világon: közel 5 millió embert érint évente, ami 10 000 ember halálát okozza naponta (WHO, 2000)
- Európai régióban 790 ezer ember hal meg évente
- Az Európai Unióban is a 3. halálozási ok

<i>Baleseti hely</i>	<i>Nem</i>		<i>Összes</i>	
	<i>Férfi (fő)</i>	<i>Nő (fő)</i>	<i>fő</i>	<i>%</i>
Háztartási	132 650	145 239	277 889	40,3
Munkavégzéshez kötődő	123 414	43 571	166 985	24,2
Közlekedési	65 456	86 486	151 942	22
Sport	63 319	29 723	93 042	13,5
Összes ismert sérülés	38 4839	305 019	689 858	100

Veszélyes helyszín

A veszélyes körülmények egy része a helyszínen könnyen felismerhető:

- nagyszámú sérült,
- extrém időjárási viszonyok,
- égő jármű, égő épület, égő sérült, mérgező anyag jelenléte (veszélyes anyagot szállító jármű, füst, irritáló gáz, gőz),
- vízbefulladás, vízből mentés szükségessége,
- elektromos baleset, villámcsapás,
- további sérülésveszély a helyszínen, pl. közlekedési baleset,
- nagy forgalmú úton, rossz látási viszonyok között, épület omlásának veszélye stb.

Gyors tájékozódás - életveszély felismerése

VESZÉLYES KÖRNYEZET TISZTÁZÁSA

- Éber-e a sérült, szemét nyitva tartja-e, kérdéseinkre megfelelő választ kapunk-e tőle (az eszméletvesztés kizárása, az állapot a beteg felé közeledésünkön hamar kiderül)?
- Hangra reagál-e a sérült? Ha nem találtuk éber állapotban, szólításra kapcsolatot tudunk-e teremteni vele?
- Válaszol-e, végrehajtja-e utasításainkat (tudat vizsgálata)?
- Fájdalomra reagál-e a sérült?
- Kiváltható-e mozgás?

Első állapotfelmérés

Célja: annak kiderítése, hogy igényel-e azonnali beavatkozást a beteg állapota.

Az első állapotfelmérés egyes lépései:

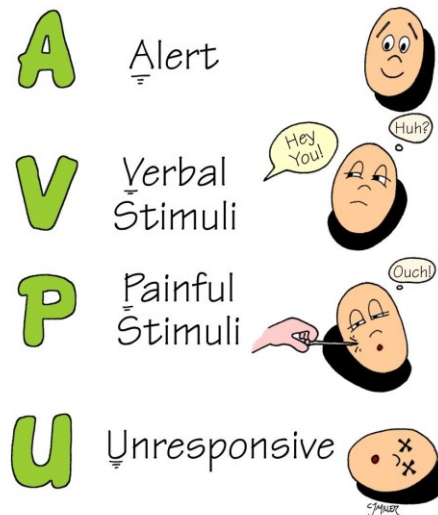
- az eszméletlenség mélységének vizsgálata,
- a légutak átjárhatóságának vizsgálata
- légzésvizsgálat,
- keringésvizsgálat

Eszmélet megítélése

- AVPU Skála

- **A**lert – éber
- **V**erbal – felszólításra reagál
- **P**ain – fájdalomra reagál
- **U**nresponsive

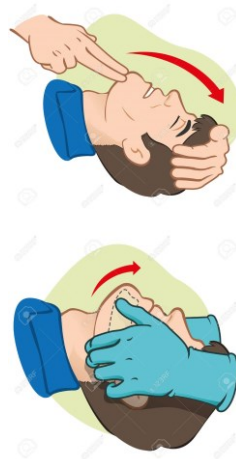
LEVELS OF CONSCIOUSNESS

Légzés gyors (10 sec) megítélése

- Légutak felszabadítása
- Hármasszög érzékelés (érezem, hallom, látom)
- 10 sec alatt 2 normál légvétel

Életkor	Légzésszám	Légzési térfogat
1 éves kor alatt	30–40/min	3,4–4,7 ml
2–5 éves kor között	24–30/min	30–90 ml
5–12 éves kor között	20–24/min	90–400 ml
12 éves kor felett	12–20/min	400–600 ml

Keringés gyors (10 sec) megítélése

- 10 sec alatt a keringés jeleinek vizsgálata amit csak képzett segélynyújtó végezzen a légzésvizsgálattal párhuzamosan.

Másodlagos állapotfelmérés

Nincs azonnali életveszély!

Van idő az alábbiakra:

- a beteg és környezetének kikérdezésére,
- részletes betegvizsgálatra,
- eszközös betegvizsgálatra (amennyiben erre lehetőség van).

A bajbajutott kikérdezésének általános szempontjai

- mutakozzon be, közölje a segítség szándékát,
- közölje, ha egészségügyi dolgozó,
- beszéljen a beteghez kedvesen, de célratörően, megfelelő empátiával,
- kérdéseinek célját és szükségességét a későbbiekben elvégzendő vizsgálatokra és beavatkozásokra hivatkozva közölje a sérülttel,
- lehetőség szerint maradjon a beteg mellett, válaszoljon a kérdéseire, enyhítse jelenlétével a beteg félelmét, kiszolgáltatottság-érzetét,

A bajbajutott kikérdezésének specifikus szempontjai

- hogyan történt az eset,
- milyen panaszok, tünetek előzték meg,
- jelenleg milyen panaszai vannak a betegnek,
- van-e ismert betegsége,
- betegség esetén volt-e már hasonló rosszulléte

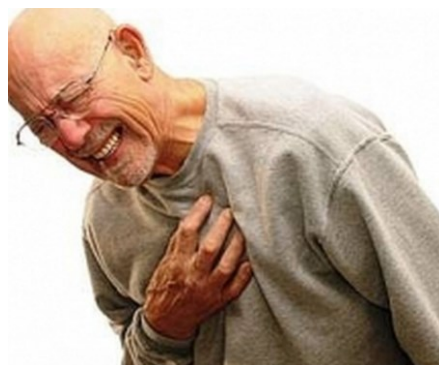

A bajbajutott kikérdezésének specifikus szempontjai

- Mi történt?
- Van-e fájdalma, pontosan hol fáj és melyek a tünetek?
- Történt-e már ilyen Önnel korábban is?
- Milyen ismert betegségei vannak?
- Van-e valamilyen érzékenysége, pl. gyógyszer
- Milyen gyógyszereket szed, azokat bevette-e?
- Mikor és mit evett, ivott utoljára?

Környezeti jelek

- a feltalálási helyszín, feltalálási testhelyzet,
- a sérülés körülményei, a sérülés mechanizmusai,
- a beteg ruházata (szennyezettség /vér, testvázadék, sérült ruházat),
- egyértelmű panasz, tünet megléte (pl. mozdulatlanság, nagy fájdalom, erős vérzés)

Részletes betegvizsgálat

Célja: a jellemző panaszok, tünetek minél teljesebb felismerése.

Vizsgálati lehetőségei:

- Megtekintés
- Tapintás
- Hallgatózás
- Kopogtatás
- És még más, pl.: szaglás...

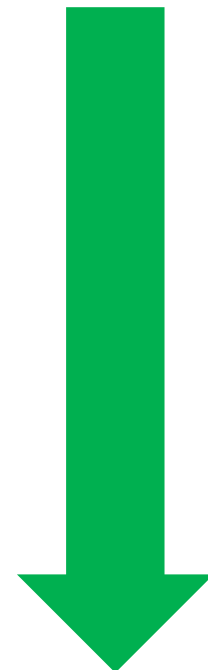
A segélynyújtó ezen lehetőségeit a körülmények nagyban befolyásolhatják (pl. nem képzett segélynyújtó, eszközök hiánya)

Testtájak vizsgálata

- Fej (hajás fejbőr, szájüreg, orr, fül, pupillák)
- Nyak (nyaki gerinc, nyaki erek teltsége)
- Mellkas (mellkas szimmetriája, légzési mozgások)
- Has (külsérelmi nyomok, bőrelváltozások)
- Medence (csípőlapátok szimmetriája megtekintéssel!)
- Gerinc (áttapintása óvatosan)
- Végtagok (csontok, ízületek épsége)

Segítségkérés

Túlélési lánc

Segítségkérés

- A segítségkérésnek két formája lehet: segítségért kiáltunk valamint szaksegítséget hívunk/hivatunk.
- Az ERC 2015-ös ajánlása nagy hangsúlyt fektet a laikus elsősegélynyújtó és a mentésirányítás közötti együttműködésre.
- A hosszútávú túlélés biztosításához elengedhetetlen a minél szélesebb körű laikus újraélesztés, a korai AED használat és a mentésirányító által asszisztált újraélesztés („telefonos újraélesztés”) rendszere.

Mentőhívás

1. Hol történt az eset?

Ha a cím nem egyértelmű, akkor próbálja elmagyarázni a helyszín megközelíthetőségét, gondoskodjon útbaigazító segítségről.

2. Adja meg saját nevét, telefonszámát, amin elérhető lesz!

Ha ezután megszakad a vonal, vagy új információkra van szükség, vissza tudjuk hívni. Ne felejtse el, pontatlan cím esetén a mentők nem fognak odatalálni az ön segítsége nélkül.

Mentőhívás

3. Milyen jellegű vészhelyzet áll fenn, mi történt?

Szorítkozzon a tényekre, minél rövidebben és pontosabban mondja el a problémát, annál hamarabb indulhat a segítség. A mentőknek fontos segítség, hogy megtudják, milyen, panasz, tünet észlelhető a mentésre szorulókon. Lábát, hasát fájlalja, sápadt, esetleg eszméletlen. Minden tünet fontos lehet.

4. Adjon át minden egyéb információt

(pl. több sérült van, sérültek állapota, katasztrófavédelemre, rendvédelemre szükség van stb.), amely fontos lehet.

5. Nyújtson elsősegélyt a mentő megérkezéséig!

Ne szakítsa meg a vonalat, hiszen képzettség hiányában követheti a mentésirányító telefonos instrukcióit.